

Arbetskraftsbrist och utbildningsöverskott

Under en lång tid har vi i Sverige ökat tiden som vi utbildar oss. Lantbruksutbildningarna på gymnasienivå blev först tvååriga för att nu vara treåriga. Idag är de högskoleförberedande men många vittnar om att kunskapsnivån vad gäller själva lantbruksdelen är lägre än tidigare.

Att bli lantmästare tar nu tre år efter att tidigare tagit två år efter avslutad grundutbildning. Agronomprogrammet innehåller inte längre någon praktisk del, det som tidigare gjordes på lantbruksskolorna. Samtidigt har många av de bra vidareutbildningskurserna som fanns förut försvunnit, till exempel driftledarkurs, maskinskötkurs, med flera.

BRIST PÅ YRKESKUNNIGT FOLK

Samma utveckling har skett på de flesta andra yrkesutbildningar. Vi saknar nu arbetskraft överallt i samhället. Det är brist på djurskötare, traktorförare, grävmaskinister, lastbilschaufförer, elektriker, rörmokare, sjuksköterskor, med flera. Listan kan göras lång, trots att vi aldrig haft så mycket utländsk arbetskraft (gästarbetare) i landet som nu. Inte heller invandringen har löst bristen på arbetskraft.

Allt fler utbildar sig under allt längre tid och många ifrågasätter nyttan med detta. En åsikt som vi delar. Ger alla dessa utbildningar verkligen någon egentlig kunskap om vad som behövs för vår produktion av produkter inom industri, jord- och skogsbruk? Hur kommer det sig att allt fler blir allt mer skuldsatta, ingår inte ekonomi i utbildningarna längre?

DEN ADMINISTRATIVA BÖRDAN

Vi har hamnat i en ytterst märklig situation då vi inte har den spetskompetens som behövs inom olika yrken och inte heller har den arbetskraft som behövs till de mer fysiska och praktiska jobben.

Samtidigt med den här utvecklingen har bördan av administration, skatter, kontroller och annat som hela samhället utsätts för successivt ökat under åren. Effektivitet och ekonomiskt tänkande saknas helt inom dessa områden.

ALLT FLER KONTROLLER

Inom vår sektor har mejerierna gått från att för 25–30 år sedan kontrollera mjölkens kvalitet i form av analyserbara värden som bakterier, lukt och smak till att numera kontrollera enskilda djur och kräva olika

former av dokumentation. För att få normalt betalt för mjölken krävs insyn i vår växtodling och olika poster i vår bokföring. Det ser inte heller ut att finnas ett slut för den ökande administrationen. Via Agronod ska framöver ännu mer uppgifter lämnas in. Vi är på väg in i ett system som hade fått kommunisterna i Östtyskland att bli gröna av avund.

FRIGÖRA MER ARBETSKRAFT

Vi tror att den här utvecklingen drivs på av att vi får allt fler högskoleutbildade som inte vill ut och arbeta i den riktiga produktionen. De skapar arbete åt sig själva och andra genom att öka administrationen, komma på nya fina titlar för nya arbeten som i praktiken sänker produktiviteten både inom vår produktion och på många andra håll i samhället. Paradoxen är att vi samtidigt har brist på både lantmästare och agronomer till de viktiga jobben som rådgivare, driftsledare och liknande.

Det är dags att lägga ner en mängd högskoleutbildningar, både för att för att höja kvaliteten på de som utbildar sig och för att frigöra mer arbetskraft till produktion och andra samhällsnyttiga arbeten.

Styrelsen för Sveriges Mjölkbönder

Sveriges Mjölkbönder startades 2006 med syftet att öka lönsamheten och förbättra villkoren för svensk mjölkproduktion. Från och med juni 2019 ingår en prenumeration på Lantbrukets Affärer i medlemskapet och därmed lyfter tidningen de frågor som är relevanta för oss. På vår hemsida www.sverigemjolkbonder.se finns all information om oss.

ORDFÖRANDE
Claes Jonsson
070-301 09 31
bankebolet@gmail.com

VICE ORDFÖRANDE
Ulrik Isleborn
070-252 90 27
isarydab@gmail.com

ANDRE VICE ORDFÖRANDE
Mats Karlsson
070-395 48 66
emg.karlsson@gmail.com

Otroligt låg betalning för mjölken!

Sveriges Mjölkbönder har under en lång tid hävdad att vi har alldeles för låg lönsamhet inom mjölkproduktionen. Bevis för detta är att invägningen minskat i stort sett oavbrutet de senaste decennierna och att få unga vill eller kan starta med mjölkproduktion. Skuldsättningen har ökat. Underhåll på byggnader, täckdikning, med mera har släpat efter.

I ett samtal med en kollega kom diskussionen upp om vad vi skulle haft för mjölkpris om vår betalning för mjölken följt inflationen. Under vår utbildning på Jordbrukslinjen för drygt trettio år sedan, hade vi ett mjölkpris på tre kronor i våra kalkyler. Detta skulle enligt statistiska centralbyråns omräkningsverktyg innebära att vi idag borde

få cirka 7,50 kr per liter mjölk. Alltså två kronor mer än dagens ersättning. Ändå anses priset nu vara högt!

REJÄLT ÖKADE KOSTNADER

Hur ser det då ut om vi jämför med annan tillverkning och andra kostnader runt oss? En traktor kostar nu minst tre gånger mer, en bil likaså. Kostnaderna för att anlita en veterinär är fem gånger så höga. Kostnaderna för reparation av maskiner eller service av mjölkkningsutrustning är fyra till fem gånger så höga. Att bygga en ny ladugård kostar minst fem gånger så mycket jämfört med då.

Exemplen på att kostnaderna ökat rejält är många. Det enda som sjunkit är räntan. Kostnaden för räntan är dock högre efter-

som skulderna mångfaldigats. Trots detta fortsätter våra ekonomiska föreningar att öka kraven på oss och våra merkostnader i form av GMO-frihet och annat.

EN OTROLIG BEDRIFT

Den enda bransch som haft liknande utveckling är elektronikbranschen vilket lett till att ingen produktion finns kvar i Sverige. Hur kommer det sig att de flesta runt omkring oss kunnat öka sina priser långt mer än inflationen? Varför har de inte behövt rationalisera likt det vi gjort inom mjölkproduktionen?

Det är en otrolig bedrift av de mjölkbönder som finns kvar att kunna överleva med tanke på hur lönsamheten ser ut. Frågan är bara hur länge vi orkar?

Klimatberäkningarna är helt onödiga!

• Från mejerierna och andra företag inom Kooperationen får vi ofta höra att vi måste göra klimat- och hållbarhetsberäkningar. Det stämmer om vi håller oss till själva mejeriet. EU:s direktiv säger dock att det endast är företag med en omsättning över 50 miljoner euro och över 250 anställda som behöver göra de här beräkningarna.

Detta innebär alltså att när mejerierna direkt och indirekt kräver klimat- och hållbarhetsberäkningar gör de detta trots att det inte finns något formellt krav. De hävdar att det är kunderna som kräver att beräkningar ska göras. Men är verkligen mejerierna så svaga gentemot handelskedjorna, att de inte kan stå emot krav på klimatberäkningar ner på gårdsnivå?

DRIVS AV TJÄNSTEMÄNNEN
Vi tror inte mejerierna är så svaga i förhållande till handelskedjorna och övriga kunder. Tvärtom tror vi att denna fråga drivs helt av tjänstemän inom mejerierna. Tjänstemännen får igenom detta på grund av att vi har förtroendevalda som inte står upp mot den ökade byråkrati och de kostnader detta innebär. Det finns uppgifter om att

kostnaden för att uppnå klimatneutralitet ligger på uppåt en krona per kg mjölk och år. Om detta stämmer vet vi inte, men vi vet att den psykiska vandan som detta skapar ute på gårdarna är stor.

Vår uppmaning till de förtroendevalda inom mejerierna blir: Gör om och gör rätt. Vägra denna extremt kostsamma och onödiga byråkrati!